

Z A K O N

O ZADRUGAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se pravni položaj zadruga, njihovo osnivanje, upravljanje i organi zadruga, sticanje i prestanak statusa zadrugara, knjiga zadrugara, imovina i poslovanje zadruga, fondovi, raspodela dobiti i pokriće gubitaka u zadrugama, prestanak zadruga, zadružni savezi, složene zadruga, registracija zadruga, zadružna revizija, kao i druga pitanja značajna za položaj i rad zadruga.

Pojam zadruga

Član 2.

Zadruga je pravno lice, koja predstavlja poseban oblik organizovanja fizičkih lica (u daljem tekstu: zadrugar) koja poslovanjem na zadružnim principima ostvaruju svoje ekonomske, socijalne, kulturne i druge interese i koja upravljaju i kontrolišu poslovanje zadruga.

Pojam zadrugara

Član 3.

Zadrugar je fizičko lice koje je član zadruga i u celosti ili delimično posluje preko zadruga, odnosno koje preko zadruga prodaje svoje proizvode odnosno usluge, nabavlja proizvode ili koristi usluge potrebne za obavljanje svoje delatnosti ili na drugi način neposredno učestvuje u obavljanju delatnosti radi kojih je zadruga osnovana.

Zadružne vrednosti i principi

Član 4.

Zadruga se osniva i posluje na zadružnim vrednostima koje se sprovode u skladu sa zadružnim principima.

Zadružne vrednosti su: samopomoć, samoodgovornost, demokratičnost, jednakost, pravičnost i solidarnost koje se sprovode u skladu sa zadružnim principima, kojima se, kao smernicama konkretizovanim u zadružnim pravilima, članovi zadruga rukovode u upravljanju i poslovanju zadrugom.

Osnivanje i rad zadruga se zasniva na sledećim međunarodnim zadružnim principima:

1) dobrovoljno i otvoreno članstvo koje podrazumeva da su zadruga dobrovoljne organizacije otvorene za sva lica, koja mogu da koriste njene usluge i koja su spremna da prihvate odgovornost članstva, bez obzira na polne, socijalne, rasne, političke i verske razlike;

2) kontrola od strane zadrugara ostvaruje se kroz zadrugu kao demokratsku organizaciju kontrolisanu od strane svojih članova, koji aktivno učestvuju u donošenju odluka i formulisanju njene poslovne i razvojne politike, kao i odgovornost izabranih predstavnika zadruga svim članovima zadruga. Svaki zadrugar ima jednako pravo glasa u upravljanju i kontroli poslovanja zadruga (po principu: jedan zadrugar – jedan glas);

3) ekonomsko učešće zadrugara ostvaruje se tako što članovi doprinose kapitalu svojih zadruga i demokratski ga kontrolišu. Zadrugarima pripada pravo na ograničenu naknadu, ako je primaju, na ime kapitala nastalog osnivačkim ulogom članova. Članovi izdvajaju viškove za neke od sledećih ciljeva: 1) razvoj zadruga, što se može ostvariti kroz uspostavljanje zadružnog fonda čiji je makar jedan deo nedeljiv; 2) podela zadrugarima u

srazmeri sa njihovim transakcijama koje su imali sa zadrugom i 3) podrška drugim aktivnostima odobrenim od strane članstva;

4) autonomija i nezavisnost zadruge se ogleda u samostalnosti organizacije, samopomoći zadruge kojom upravljaju i koju kontrolišu zadrugari. Zadruga čuva svoju samostalnost, nezavisnost, demokratsku upravu svojih članova i kada zaključuje ugovore sa drugim subjektima, uključujući i državne organe, ili kada prikuplja kapital od trećih lica;

5) obrazovanje, obuka i informisanje odnosi se na ulogu zadruge da obezbedi obrazovanje i obuku za svoje članove, izabrane predstavnike, menadžere i zaposlene, da bi oni mogli efektivno doprinositi razvoju svojih zadruga i informisanju šire javnosti, a naročito informisanju mladih o zadrugarstvu i pogodnostima koje ono pruža;

6) međuzadružna saradnja ukazuje na činjenicu da zadruge najdelotvornije služe svojim članovima, tako što rade zajedno kroz lokalne, regionalne, nacionalne i međunarodne strukture;

7) briga za zajednicu se manifestuje kroz aktivnosti zadruge u skladu sa održivim razvojem svojih zajednica kroz politiku odobrenu od strane njihovih članova.

Zadruga kao pravno lice

Član 5.

Zadruga stiče svojstvo pravnog lica upisom u registar koji vodi organ nadležan za poslove registracije privrednih subjekata (u daljem tekstu: Registar), u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Zadruga se ne može organizovati kao privredno društvo u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva ili kao drugi oblik organizovanja, niti se može pripojiti ili spojiti sa privrednim društvom ili drugim pravnim licem koje nije zadruga, niti promeniti oblik u privredno društvo ili drugo pravno lice.

Zadruga može biti osnivač, odnosno član drugog pravnog lica, u skladu sa zakonom i zadružnim pravilima.

Ogranak

Član 6.

Zadruga može da obrazuje jedan ili više ogranaka.

Ogranak je izdvojeni organizacioni deo zadruge koji nema status pravnog lica i preko koga zadruga obavlja delatnost u skladu sa zakonom.

Ogranak ima svoje mesto poslovanja, pretežnu delatnost i zastupnika, a poslove sa trećim licima obavlja u ime i za račun zadruge.

Zadruga neograničeno odgovara za obaveze prema trećim licima koje nastanu u poslovanju njenog ogranka.

Poslovno ime

Član 7.

Zadruga posluje pod registrovanim poslovnim imenom.

Poslovno ime zadruge obavezno sadrži oznaku vrste zadruge, pravne forme, naziva zadruge i mesta sedišta.

Isključivo privredni subjekti koji su registrovani i posluju u skladu sa ovim zakonom imaju pravo i obavezu da u poslovnom imenu koriste reč „zadruga”.

Zadruga može u poslovanju, pored poslovnog imena, da koristi i skraćeno poslovno ime, kao i poslovno ime na stranom jeziku, ako su ta imena navedena u osnivačkom aktu i registrovana u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Skraćeno poslovno ime obavezno sadrži naziv i pravnu formu.

Poslovno ime odnosno naziv zadruga ne može da bude zamenljivo sa poslovnim imenom, odnosno nazivom druge zadruga, drugog privrednog subjekta ili drugog pravnog lica, niti da izaziva zabunu o identitetu i delatnosti zadruga ili povezanosti sa privrednim društvom, te da vređa prava intelektualne svojine, odnosno druga prava.

Sedište i adresa za prijem pošte

Član 8.

Sedište zadruga je mesto na teritoriji Republike Srbije iz koga se upravlja poslovanjem zadruga.

Sedište zadruga određuje se osnivačkim aktom.

Dostavljanje se vrši na adresu sedišta zadruga.

Izuzetno, zadruga može da ima posebnu adresu za prijem pošte na koju se vrši dostavljanje.

Delatnost zadruga

Član 9.

Zadruga može obavljati zakonom dozvoljene delatnosti.

Pretežna delatnost zadruga određuje vrstu zadruga.

Pretežna delatnost je ona delatnost koja je kao takva određena osnivačkim aktom i upisana u Registar.

Vrste zadruga

Član 10.

Zadruga se mogu osnovati kao zemljoradničke ili poljoprivredne, stambene, potrošačke, zanatske, radničke, studentsko-omladinske, socijalne, zdravstvene, kao i druge vrste zadruga za obavljanje proizvodnje, prometa robe, vršenja usluga i drugih delatnosti u skladu sa ovim zakonom.

Obrazovanje i rad učeničkih zadruga uređuje se propisima iz oblasti osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja.

Član 11.

Zemljoradničke ili poljoprivredne zadruga mogu biti opšte i specijalizovane (ratarske, voćarske, povrtarske, vinogradarske, stočarske, pčelarske i dr.).

Zemljoradničke ili poljoprivredne zadruga proizvode, preuzimaju, otkupljuju, prerađuju i prodaju poljoprivredne, prehrambene i druge proizvode zadruga i zadrugara, snabdevaju zadrugare reprodukcijom materijalom, energijom, sredstvima za proizvodnju, delovima za poljoprivrednu mehanizaciju i drugom robom, vrše promet roba i usluga zadruga, zadrugara i za zadrugare i pružaju usluge domaćinstvima poljoprivrednika u organizovanju i razvoju seoskog turizma i vrše sve ostale poslove od interesa za poslovanje zadruga.

Specijalizovane zemljoradničke zadruga organizuju proizvodnju određenih proizvoda, njihovu preradu i plasman na tržištu.

Stambene zadruga, kao investitori i izvođači radova, organizuju izgradnju i održavanje, grade i održavaju stanove, stambene zgrade, garaže i poslovni prostor za zadrugare, angažovanjem sredstava i rada zadrugara i drugih fizičkih i pravnih lica. Angažovanje sredstava i ličnog rada zadrugara se uređuje pojedinačnim ugovorom između stambene zadruga i njenih članova u skladu sa pozitivnim propisima i zadružnim pravilima.

Potrošačke zadruga obezbeđuju zajedničku nabavku usluga i roba za svoje zadrugare.

Zanatske zadruge izrađuju i prodaju svoje zanatske proizvode i proizvode domaće radinosti, kao i zanatske proizvode i proizvode domaće radinosti svojih zadrugara, obavljaju zanatske usluge i snabdevaju zadrugare materijalom i sredstvima za proizvodnju.

Radničke zadruge proizvode i prodaju svoje proizvode i pružaju usluge, obavljajući delatnost kroz ekonomsko udruživanje zadrugara koji su po pravilu, ujedno i zaposleni, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast rada, u zadruzi koja je njihov poslodavac.

Studentsko-omladinske zadruge, na organizovan način obezbeđuju zadrugarima obavljanje privremenih i povremenih poslova kod privrednih subjekata u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast rada, a u cilju sticanja dopunskih sredstava za školovanje i zadovoljenje osnovnih socijalnih, kulturnih i drugih ličnih i zajedničkih potreba.

Socijalne zadruge obavljaju različite delatnosti radi ostvarenja socijalne, ekonomske i radne uključenosti, kao i zadovoljenja drugih srodnih potreba pripadnika ugroženih društvenih grupa ili radi zadovoljenja opštih interesa unutar lokalne zajednice.

Socijalni ciljevi socijalne zadruge se bliže određuju zadružnim pravilima.

Socijalne zadruge dužne su da najmanje polovinu ostvarene dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima, koje ostvaruju obavljanjem delatnosti ulažu u unapređenje i ostvarivanje postavljenih socijalnih ciljeva.

Pod pripadnicima ugroženih društvenih grupa, u smislu ovog zakona, smatraju se lica koja pripadaju društvenim grupama koje se nalaze u stanju socijalne potrebe u skladu sa zakonom koji uređuje oblast socijalne zaštite i obezbeđivanja socijalne sigurnosti građana i zakonom koji uređuje zabranu diskriminacije.

Zdravstvene zadruge pružaju pomoć zadrugarima i članovima njihovih porodica kroz pomoć za dobrovoljno zdravstveno osiguranje, nabavku lekova, finansiranje troškova lečenja i druge vidove pomoći.

Zadruge se mogu osnivati i za obavljanje drugih delatnosti koje nisu zabranjene zakonom.

Posebna zaštita

Član 12.

Zadruga uživa posebnu zaštitu Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave u obavljanju njene pretežne delatnosti.

Posebna zaštita iz stava 1. ovog člana ogleda se u podsticanju zadrugarstva merama ekonomske, agrarne i stambene politike, kao i drugih razvojnih politika, uključujući davanje odgovarajućih olakšica i pogodnosti, koje se utvrđuju posebnim propisima, kao i mogućnosti osnivanja posebnih fondova (fondacija) za razvoj zadruga od strane jedinica lokalne samouprave ili autonomne pokrajine ili obezbeđivanjem sredstava u budžetu jedinica lokalne samouprave, autonomne pokrajine i republike.

Shodna primena

Član 13.

Na sva pitanja koja se odnose na zadruge, a koja nisu posebno uređena ovim zakonom, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje pravni položaj društava sa ograničenom odgovornošću.

II. OSNIVANJE ZADRUGE

Član 14.

Zadruga se osniva na osnivačkoj skupštini, zaključenjem ugovora o osnivanju, usvajanjem zadružnih pravila i izborom organa.

Najmanji broj osnivača

Član 15.

Zadrugu može osnovati najmanje pet poslovno sposobnih fizičkih lica.

Najmanji broj osnivača zadruge iz stava 1. ovog člana, ne mogu činiti lica koja žive u zajedničkom domaćinstvu sa osnivačem.

Osnivači i zadrugari mogu da budu domaća i strana fizička lica u skladu sa zakonom.

Sredstva za osnivanje i poslovanje zadruge

Član 16.

Zavisno od ciljeva osnivanja i potrebnih sredstava za osnivanje i poslovanje, zadruge se mogu osnivati ulozima ili članarinama, u skladu sa ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima.

Osnivačka skupština

Član 17.

Osnivačku skupštinu saziva predstavnik osnivača koji su odlučili da osnuju zadrugu.

Osnivačka skupština se može održati i punovažno odlučivati ako skupštini prisustvuje najmanje pet osnivača.

Osnivačka skupština donosi odluke većinom glasova prisutnih, uz uslov da je potrebno minimum pet glasova osnivača za donošenje odluka.

Većinom glasova prisutnih lica iz stava 2. ovog člana, osnivačka skupština bira predsjednika koji vodi sednicu skupštine.

Osnivači su dužni da uloge, odnosno članarine uplate na račun zadruge u roku od 30 dana od dana održavanja osnivačke skupštine.

Na osnivačkoj skupštini zadruge vodi se zapisnik u pisanom obliku.

Osnivački akt

Član 18.

Osnivački akt zadruge je ugovor o osnivanju koji se zaključuje u pisanoj formi.

Potpisi osnivača na ugovoru o osnivanju overavaju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje overa potpisa.

Ugovor o osnivanju sadrži:

- 1) poslovno ime i sedište zadruge;
- 2) lično ime i prebivalište, jedinstveni matični broj svakog osnivača, odnosno za stranca broj pasoša i državu izdavanja ili broj lične karte za stranca u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi za ulazak, kretanje i boravak stranaca na teritoriji Republike Srbije, odnosno poslovno ime, adresu sedišta i matični broj zadruge koja je pravno lice u slučaju složenih zadruga;
- 3) pretežnu delatnost zadruge;
- 4) lično ime prvog direktora zadruge ili lično ime lica koje će zastupati zadrugu kao vršilac dužnosti direktora;
- 5) podatak da li zadruga posluje sa ulozima ili članarinama;
- 6) iznos osnovnog kapitala, iznos i vreme uplate novčanog uloga svakog osnivača, opis vrste, vrednost, način i vreme unošenja nenovčanog uloga svakog osnivača;

7) iznos, vreme i način plaćanja članarine za osnivače zadruga koja se osniva i posluje bez uloga;

8) način obezbeđenja sredstava za pokriće troškova osnivanja;

9) druga pitanja od značaja za osnivanje zadruga.

Osnivački akt menja se odlukom skupštine zadruga u skladu sa ovim zakonom.

Potpis predsednika skupštine na izmenjenom osnivačkom aktu iz stava 4. ovog člana overava se u skladu sa zakonom kojim se uređuje overa potpisa, ako je to predviđeno osnivačkim aktom i ako je ta obaveza registrovana u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Zakonski zastupnik zadruga u obavezi je da nakon svake izmene osnivačkog akta sačini i potpiše prečišćeni tekst tog dokumenata.

Zadružna pravila

Član 19.

Zadružna pravila su opšti akt zadruga kojim se uređuje upravljanje zadrugom, unutrašnja organizacija zadruga i druga pitanja u skladu sa ovim zakonom.

Zadružna pravila sadrže odredbe o:

- 1) poslovnom imenu i sedištu zadruga;
- 2) delatnosti zadruga;
- 3) ciljevima i osnovnim smernicama poslovne politike zadruga;
- 4) uslovima i načinu sticanja i prestanka statusa zadrugara;
- 5) određivanju organa koji donose odluke o prihvatanju zahteva za pristupanje zadruzi i isključenju zadrugara iz zadruga u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 6) pravima i obavezama zadrugara prema zadruzi i zadruga prema zadrugarima;
- 7) iznosu osnovnog kapitala zadruga u vreme osnivanja, kao i načinu i uslovima za njegovo povećanje i smanjenje;
- 8) minimalnoj vrednosti novčanog uloga, odnosno članarine osnivača i zadrugara koji pristupaju zadruzi posle osnivanja, načinu i vremenu njihove uplate odnosno načinu utvrđivanja vrednosti i načinu i vremenu unošenja nenovčanih uloga tih zadrugara;
- 9) načinu donošenja odluke o povećanju i smanjenju uloga i pravima i obavezama zadrugara u pogledu povećanja uloga, kao i načinu donošenja odluke o povećanju ili smanjenju visine članarine kod onih zadruga koje se osnivaju sa članarinama;
- 10) načinu utvrđivanja i isplate uloga zadrugarima, u slučaju prestanka statusa zadrugara;
- 11) broju članova, načinu izbora, odnosno, razrešenju članova organa upravljanja zadruga;
- 12) izboru, opozivu, pravima i obavezama predstavnika zadrugara, ako skupštinu čine njihovi predstavnici;
- 13) obrazovanju upravnog i nadzornog odbora ukoliko zadruga ima manje od 20 zadrugara;
- 14) sazivanju sednice organa zadruga, načinu rada i drugim pitanjima koja se odnose na rad i odlučivanje organa zadruga;
- 15) postupku i nadležnosti organa zadruga za izjavljivanje prigovora na izveštaj zadružnog revizora;

16) vrsti i iznosu jemstva, ukoliko je predviđeno obavezno jemstvo, izuzev za zadruge koje se osnivaju uplatom članarine;

17) raspodeli dobiti i pokriću gubitaka zadruge;

18) knjizi zadrugara;

19) obaveštavanju zadrugara i poslovnoj tajni zadruge;

20) međuzadružnoj saradnji;

21) omogućavanju i finansiranju obrazovanja i informisanja zadrugara i drugih lica;

22) statusnim promenama i prestanku zadruge;

23) opštim aktima zadruge i načinu njihovog donošenja i

24) drugim pitanjima od značaja za upravljanje i poslovanje zadruge.

Zakonski zastupnik zadruge i predsednik skupštine zadruge u obavezi su da nakon svake izmene zadružnih pravila sačine i potpišu prečišćeni tekst tog dokumenata.

Osnovni kapital i ulozi zadrugara

Član 20.

Ukoliko zadrugari ulažu u zadrugu uloge, oni mogu biti novčani i nenovčani.

Nenovčanim ulogom smatraju se stvari i prava izraženi u novčanoj protivvrednosti.

Ulozi zadrugara čine osnovni kapital zadruge.

Minimalni osnovni kapital zadruge iznosi 100 dinara.

Zadružnim pravilima određuje se minimalni pojedinačni ulog.

Ulog i deo uloga se ne mogu vraćati zadrugaru, zalagati niti biti predmet izvršenja ili obezbeđenja za obaveze zadrugara, za vreme trajanja statusa zadrugara.

Zadrugar može imati samo jedan ulog u zadruzi.

Ulozi zadrugara ne moraju biti jednaki.

Ulog zadrugara ne može se prenositi pravnim poslom.

Povećanje i smanjenje osnovnog kapitala

Član 21.

Osnovni kapital zadruge može se, odlukom skupštine zadruge, povećati: ulozima novih zadrugara, povećanjem uloga postojećih zadrugara ili pretvaranjem neraspoređene dobiti, odnosno raspoloživih rezervi za te namene, ulozima zadrugara.

Osnovni kapital zadruge može se smanjiti odlukom skupštine zadruge, ali ne ispod zakonom propisanog minimalnog novčanog osnivačkog kapitala iz člana 20. stav 4. ovog zakona.

Članarina

Član 22.

Zadruge koje se osnivaju bez uloga zadrugara, sredstva za osnivanje i poslovanje obezbeđuju iz članarine zadrugara.

Iznos članarine određuje se zadružnim pravilima u jednakom iznosu za sve osnivače, kao i za zadrugare koji pristupe zadruzi nakon osnivanja.

Po prestanku statusa zadrugara, članarina se ne vraća.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuje osnovni kapital, ne primenjuju se na zadruge koje se osnivaju i posluju sa članarinama.

III. STICANJE I PRESTANAK STATUSA ZADRUGARA

Sticanje statusa zadrugara

Član 23.

Status zadrugara stiče se osnivanjem zadruge ili pristupanjem zadruci, na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Lica koja pristupe zadruci nakon osnivanja imaju jednak status kao osnivači zadruge.

Status zadrugara ne može se steći samo na osnovu uplate uloga ili članarine, odnosno unosa uloga.

Da bi lice steklo status zadrugara u zemljoradničkoj ili poljoprivrednoj zadruci potrebno je da se bavi poslom koji je određen delatnošću zadruge što se uređuje zadružnim pravilima.

Status zadrugara studentsko-omladinske zadruge može steći lice koje nije mlađe od 15 godina ni starije od 30 godina.

Zadrukar studentsko-omladinske zadruge mlađi od 18 godina, može da obavlja privremene i povremene poslove pod uslovima propisanim odredbama koje uređuju prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa, odnosno po osnovu rada.

Pristupanje

Član 24.

Status zadrugara pristupanjem zadruci može steći svako poslovno sposobno fizičko lice, kao i lice iz člana 23. st. 5. i 6. ovog zakona, koje podnese pisani zahtev za pristupanje, a u skladu sa ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Akti o pristupanju

Član 25.

Status zadrugara pristupanjem zadruci stiče se na osnovu odluke o prihvatanju zahteva za pristupanje i potpisivanjem pristupne izjave.

Odluku o prihvatanju zahteva za pristupanje zadruci donosi organ zadruge određen zadružnim pravilima.

Zadruka je dužna da, najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahteva, pismeno obavesti podnosioca zahteva da li je zahtev prihvaćen.

Ako zadruka o svojoj odluci ne obavesti podnosioca zahteva u roku iz stava 3. ovog člana, smatraće se da je zahtev odbijen.

Podnosilac zahteva čiji je zahtev odbijen, ima pravo žalbe skupštini zadruge, u roku utvrđenom zadružnim pravilima.

Skupština zadruge mora da donese odluku po žalbi na svojoj prvoj narednoj sednici.

Odluka o prihvatanju zahteva za pristupanje

Član 26.

Odluka o prihvatanju zahteva za pristupanje zadruci sadrži:

1) lično ime i prebivalište, jedinstveni matični broj svakog osnivača, odnosno za stranca broj pasoša i državu izdavanja ili broj lične karte za stranca u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi za ulazak, kretanje i boravak stranaca na teritoriji Republike Srbije;

2) iznos novčanog uloga ili članarine, odnosno opis vrste i vrednost nenovčanog uloga koje lice koje pristupa zadruci unosi u zadruku;

- 3) vrstu i iznos jemstva, ako postoji;
- 4) vreme uplate, odnosno način i vreme unošenja nenovčanog uloga i
- 5) druge odredbe određene zadružnim pravilima.

Odluka o prihvatanju zahteva iz stava 1. ovog člana i zadružna pravila, dostavljaju se licu koje pristupa zadruzi.

Pristupna izjava

Član 27.

Lice čiji je zahtev za pristupanje zadruzi prihvaćen, pristupa zadruzi potpisivanjem pristupne izjave koja sadrži: lično ime, prebivalište, jedinstveni matični broj, odnosno za stranca broj pasoša i državu izdavanja ili broj lične karte za stranca u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi za ulazak, kretanje i boravak stranaca na teritoriji Republike Srbije, izjavu potpisnika da prihvata prava, obaveze i odgovornosti zadrugara utvrđenih zadružnim pravilima, odredbe ugovora o osnivanju, da je upoznat sa obavezama zadruge nastalim pre potpisivanja pristupne izjave i druge odredbe određene zadružnim pravilima.

Prestanak statusa zadrugara

Član 28.

Status zadrugara prestaje:

- 1) istupanjem;
- 2) isključenjem;
- 3) smrću zadrugara;
- 4) prestankom zadruge i
- 5) iz drugih razloga utvrđenih zadružnim pravilima u skladu sa ovim zakonom.

Istupanje

Član 29.

Zadrukar istupa iz zadruge na osnovu pisane izjave o istupanju.

Status zadrugara prestaje kada zadruga primi njegovu pisanu izjavu o istupanju, osim ako u zadružnim pravilima nije određen otkazni rok, koji ne može da bude duži od šest meseci.

Kada članu zadruge prestane status zadrugara on i dalje odgovara za nastale obaveze prema zadruzi.

Isključenje

Član 30.

Zadrukar se isključuje iz zadruge kada: namerno ili iz grube nepažnje ugrožava ili otežava ostvarivanje zajedničkih interesa članova zadruge, kada ne ostvaruje poslovnu saradnju sa zadrugom iz delatnosti zadruge u vremenskom periodu određenom zadružnim pravilima, kao i iz drugih razloga utvrđenih ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Odluku o isključenju zadrugara donosi organ zadruge određen zadružnim pravilima.

Odluka iz stava 2. ovog člana obavezno sadrži obrazloženje i pouku o pravnom leku.

Protiv odluke o isključenju zadrugar može podneti žalbu skupštini zadruge, u roku od 15 dana od dana prijema odluke.

Skupština zadruge je dužna da donese odluku po žalbi na prvoj narednoj sednici.

Ako skupština zadruge odluku po žalbi zadrugara ne donese u roku iz stava 5. ovog člana, smatraće se da je žalba usvojena.

Status zadrugara prestaje danom isteka roka za podnošenje žalbe, odnosno danom donošenja odluke skupštine zadruge kojom je žalba odbijena.

Prava i obaveze zadrugara u slučaju prestanka statusa zadrugara

Član 31.

Danom prestanka statusa zadrugara, prestaju prava i obaveze zadrugara, osim prava i obaveza utvrđenih ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Zadrukar je dužan da, pre prestanka statusa zadrugara, izmiri sve svoje obaveze prema zadruzi na način i pod uslovima koji su određeni zadružnim pravilima.

Ukoliko obaveze po zaključenim ugovorima i drugim pojedinačnim poslovima sa zadrugom dospevaju nakon prestanka statusa zadrugara, ili nisu izmirene u roku, zadrukar i zadruga su dužni da ispune ove obaveze nezavisno od toga da li je status zadrugara prestao.

Po prestanku statusa zadrugara, zadrukar, odnosno njegov naslednik ili pravni sledbenik ima pravo na isplatu, odnosno povraćaj uloga, na način i u rokovima određenim zadružnim pravilima.

Ulozi se ne mogu vraćati pre prestanka odgovornosti zadrugara za obaveze zadruge.

Isplata uloga vrši se u novcu, ako zadružnim pravilima nije određeno da se vrednost uloga umesto isplate u novcu, može nadoknaditi u stvarima, a na osnovu pisanog sporazuma sa zadrugarom.

Zadruga vrši isplatu neraspoređene dobiti zadrugaru kome je prestao status zadrugara, odnosno njegovim naslednicima ili pravnim sledbenicima najkasnije u roku od šest meseci po proteku poslovne godine u kojoj je zadrukar izgubio ovaj status.

Knjiga zadrugara

Član 32.

Zadruga je dužna da vodi knjigu zadrugara.

Način vođenja knjige zadrugara, prikupljanje, držanje, obrada i korišćenje podataka o ličnosti obavlja se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

U knjigu zadrugara upisuje se: lično ime, jedinstveni matični broj zadrugara, odnosno za stranca broj pasoša i država izdavanja ili broj lične karte za stranca u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi za ulazak, kretanje i boravak stranaca na teritoriji Republike Srbije, poslovno ime, adresa sedišta, matični broj pravnog lica u slučajevima složene zadruge; datum sticanja statusa zadrugara; vrsta, datum i iznos upisanog uloga zadrugara; datum i iznos uplaćenog, odnosno unetog uloga; datum, iznos i način plaćanja članarine; datum i način prestanka statusa zadrugara i datum isplate uloga.

Zadruga je dužna da trajno čuva knjigu zadrugara i da je redovno ažurira.

Zadruga je dužna da knjigu zadrugara drži u sedištu zadruge.

Zadruge koje posluju sa članarinama dužne su da jednom godišnje, nakon održane redovne sednice skupštine, Registru dostave knjigu zadrugara u elektronskom obliku radi objave na internet stranici Registra.

Zadrugari imaju pravo uvida u knjigu zadrugara i pravo na izvode iz knjige zadrugara.

Poverioci zadruge i druga ovlašćena lica koja imaju pravni interes imaju pravo uvida u knjigu zadrugara na osnovu pisanog zahteva.

Po prestanku zadruge, po bilo kom osnovu, odnosno nakon brisanja zadruge iz Registra, zakonski zastupnik zadruge ili drugo ovlašćeno lice, dužno je da knjigu zadrugara preda nadležnom arhivu na teritoriji na kojoj je osnovana zadruga, u skladu sa odredbama

zakona kojim se uređuju obaveze organa, ustanova, preduzeća i drugih pravnih lica u toku čijeg rada nastaje registraturski materijal i arhivska građa.

IV. UPRAVLJANJE ZADRUGOM I ORGANI ZADRUGE

Upravljanje zadrugom

Član 33.

Zadrugom upravljaju zadrugari.

U upravljanju zadrugom, zadrugari imaju jednako pravo glasa po principu „jedan zadrugar - jedan glas” u skupštini zadruge.

Organi zadruge

Član 34.

Organi zadruge su: skupština, upravni odbor, nadzorni odbor i direktor.

Na odgovornost članova organa zadruge prema zadruzi, shodno se primenjuju odredbe zakona kojima se uređuje položaj privrednih društava, u delu kojim se uređuju posebne dužnosti prema društvu, ako ovim zakonom nije drugačije predviđeno.

Predsednik skupštine, predsednik i članovi upravnog odbora, nadzornog odbora i direktor, biraju se na vreme određeno zadružnim pravilima, koje ne može biti duže od pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora.

U zadruzi koja ima manje od 20 zadrugara, zadružnim pravilima može da se odredi da funkciju upravnog odbora i nadzornog odbora vrši skupština zadruge.

Uslovi za punovažno odlučivanje organa zadruge

Član 35.

Skupština zadruge, upravni odbor i nadzorni odbor, mogu punovažno da odlučuju ako su njihove sednice uredno sazvane u skladu sa zadružnim pravilima.

Skupština zadruge, upravni odbor i nadzorni odbor, mogu punovažno odlučivati ako sednici prisustvuje više od polovine od ukupnog broja članova, a odluke se donose većinom glasova od ukupnog broja prisutnih članova, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Način odlučivanja

Član 36.

Izuzetno od člana 35. stav 2. ovog zakona:

1) o statusnim promenama, prodaji nepokretne imovine, usvajanju izmena i dopuna osnivačkog akta i zadružnih pravila nadležni organ zadruge odlučuje većinom glasova od ukupnog broja zadrugara;

2) o pokretanju postupka likvidacije nadležni organ zadruge odlučuje dvotrećinskom većinom od ukupnog broja zadrugara.

1. Skupština zadruge

Sastav i nadležnost

Član 37.

Skupštinu zadruge čine svi zadrugari.

Skupština zadruge je najviši organ zadruge.

Skupština zadruge:

1) donosi osnivački akt;

- 2) donosi zadružna pravila;
- 3) usvaja izmene i dopune osnivačkog akta i zadružnih pravila;
- 4) odlučuje o promeni sedišta, poslovnog imena, pretežnoj delatnosti, vrsti zadruga, obrazovanju ili gašenju ogranaka zadruga;
- 5) odlučuje o statusnim promenama i prestanku zadruga;
- 6) odlučuje o osnivanju privrednog društva ili drugog pravnog lica;
- 7) odlučuje o povećanju i smanjenju osnovnog kapitala zadruga;
- 8) odlučuje o obrazovanju ili gašenju fondova za različite namene, visini izdvajanja i raspolaganju sredstvima fondova;
- 9) utvrđuje poslovnu politiku i usvaja godišnji izveštaj o poslovanju i sprovođenju poslovne politike;
- 10) usvaja plan rada, finansijski plan i program razvoja;
- 11) usvaja finansijske izveštaje;
- 12) odlučuje o raspodeli dobiti i pokriću gubitaka;
- 13) donosi investicione odluke;
- 14) bira i razrešava direktora zadruga;
- 15) odlučuje o obavljanju zadružne revizije i izboru revizijskog saveza;
- 16) razmatra konačan izveštaj o obavljenoj zadružnoj reviziji i postupke preduzete za otklanjanje eventualno uočenih nepravilnosti konstatovanih u izveštaju zadružnog revizora;
- 17) odlučuje o pokretanju postupka likvidacije;
- 18) odlučuje o raspolaganju imovinom;
- 19) odlučuje o imenovanju i razrešenju likvidacionog upravnika;
- 20) bira i razrešava iz redova zadrugara članove upravnog i nadzornog odbora, kao i predsednika skupštine;
- 21) donosi poslovnik o svom radu;
- 22) odlučuje o drugim pitanjima u skladu sa ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Izuzetak od stava 3. tačka 13) ovog člana, jesu stambene zadruge, kod kojih investicione odluke u vezi sa obavljanjem njihove delatnosti donosi upravni odbor.

Skupština zadruga ima predsednika, koga biraju između sebe zadrugari.

Način rada

Član 38.

Sednice skupštine zadruga mogu biti redovne i vanredne.

Redovna sednica skupština zadruga održava se jednom godišnje, a pre isteka zakonskog roka za predaju redovnih godišnjih finansijskih izveštaja.

Vanredna sednica skupštine zadruga održava se po potrebi ili kada je to određeno zadružnim pravilima.

Sednicu skupštine zadruga saziva predsednik skupštine.

Predsednik skupštine zadruga dužan je da sazove vanrednu sednicu skupštine zadruga i na zahtev direktora, upravnog odbora, nadzornog odbora ili na zahtev trećine zadrugara zadruga, ako zadružnim pravilima nije drukčije određeno.

Ukoliko predsjednik skupštine zadruge nije u mogućnosti ili odbije da na osnovu zahteva iz stava 5. ovog člana sazove skupštinu zadruge, skupštinu može sazvati i sam podnosilac zahteva iz stava 5. ovog člana.

Predstavljanje u skupštini zadruge

Član 39.

Ako zadruga ima više od 100 zadrugara, zadružnim pravilima može se odrediti način njihovog predstavljanja u skupštini.

Predstavnik zadrugara ne može biti lice koje nije zadrugar.

Predstavnici ne mogu odlučivati o statusnim promenama zadruge, prestanku zadruge i raspolaganju imovinom zadruge.

Predstavnike u skupštini biraju zadrugari ličnim izjašnjavanjem na skupštini zadruge, a skupština zadruge potvrđuje njihovo ovlašćenje za predstavljanje usvajanjem predloga zadrugara.

Predstavnici članova zadruge biraju se na vreme koje ne može biti duže od pet godina uz mogućnost ponovnog izbora.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, kod stambenih i studentsko-omladinskih zadruga koje imaju više od 50 članova, predstavnici mogu odlučivati o svim pitanjima, ako je to predviđeno zadružnim pravilima.

2. Upravni odbor

Sastav i izbor

Član 40.

Upravni odbor sastoji se od najmanje tri člana.

Broj članova, način izbora i razrešenje članova upravnog odbora uređuje se zadružnim pravilima.

Članove upravnog odbora bira skupština zadruge iz reda zadrugara.

Za člana upravnog odbora ne može biti biran predsjednik skupštine, članovi nadzornog odbora i direktor zadruge.

Upravni odbor ima predsjednika, koga biraju između sebe članovi upravnog odbora.

Nadležnost

Član 41.

Upravni odbor:

- 1) predlaže i sprovodi poslovnu politiku i priprema izveštaje o sprovođenju poslovne politike;
- 2) razmatra i predlaže plan rada, finansijski plan i program razvoja;
- 3) razmatra i predlaže izveštaj o poslovanju;
- 4) razmatra i predlaže usvajanje finansijskih izveštaja;
- 5) predlaže skupštini raspodelu dobiti i način pokrića gubitaka;
- 6) priprema predloge odluka za skupštinu zadruge i sprovodi odluke skupštine zadruge;
- 7) predlaže skupštini izbor i razrešenje direktora zadruge;
- 8) predlaže skupštini donošenje investicionih odluka;

9) predlaže skupštini odluke o raspolaganju imovinom u skladu sa zadružnim pravilima;

10) donosi poslovnik o svom radu;

11) donosi odluke i obavlja i druge poslove, u skladu sa ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Izuzetak od stava 1. tačka 8) ovog člana, su stambene zadruge, kod kojih investicione odluke donosi upravni odbor.

Odgovornost

Član 42.

Članovi upravnog odbora dužni su da vrše svoju funkciju savesno, pošteno i odgovorno prema zadrugi, sa pažnjom dobrog privrednika i u skladu sa interesima zadruge i zadrugara.

Članovi upravnog odbora odgovorni su, u skladu sa zakonom, za štetu koju prouzrokuju zadrugi.

3. Nadzorni odbor

Sastav i izbor

Član 43.

Nadzorni odbor sastoji se od najmanje tri člana.

Broj članova, način izbora i razrešenje članova nadzornog odbora uređuje se zadružnim pravilima.

Članove nadzornog odbora bira skupština zadruge iz reda zadrugara.

Za člana nadzornog odbora ne može biti biran predsednik, članovi upravnog odbora, direktor zadruge i predsednik skupštine.

Nadzorni odbor ima predsednika, koga biraju među sobom članovi nadzornog odbora, većinom od ukupnog broja članova.

Nadležnost

Član 44.

Nadzorni odbor:

- 1) vrši nadzor nad radom upravnog odbora i direktora;
- 2) pregleda finansijske i druge izveštaje i izveštaje o poslovanju i izveštava skupštinu zadruge o finansijskim izveštajima zadruge;
- 3) kontroliše usklađenost poslovanja zadruge sa zakonom i zadružnim pravilima i principima;
- 4) angažuje, po potrebi, druga stručna lica za odgovarajuću oblast kada je to potrebno radi stručne analize finansijskih i drugih izveštaja i izveštaja o poslovanju zadruge;
- 5) podnosi izveštaj zadrugarima na svakoj godišnjoj skupštini zadruge, a po potrebi i na vanrednoj skupštini zadruge kada smatra da je to potrebno ili kada to zatraži skupština, upravni odbor ili direktor zadruge;
- 6) donosi poslovnik o svom radu;
- 7) obavlja i druge poslove, u skladu sa ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Ovlašćenja

Član 45.

Upravni odbor i direktor zadruge, dužni su da nadzornom odboru daju sva obaveštenja i podatke o poslovanju zadruge, kao i da mu omoguće uvid u dokumentaciju zadruge i nesmetan rad.

Nadzorni odbor dužan je da podnese zahtev za sazivanje sednice skupštine zadruge, ako u vršenju nadzora utvrdi da su povređeni interesi zadruge, a naročito ako utvrdi nepravilnosti u radu i poslovanju zadruge ili teže kršenje zakona, zadružnih pravila ili odluka skupštine zadruge.

Odgovornost

Član 46.

Članovi nadzornog odbora dužni su da vrše svoju funkciju savesno, pošteno i odgovorno prema zadruzi, sa dužnom pažnjom i u skladu sa interesima zadruge i svih njenih članova.

Članovi nadzornog odbora odgovorni su, u skladu sa zakonom, za štetu koju prouzrokuju zadruzi.

4. Direktor

Član 47.

Direktor zadruge ne mora da bude iz redova zadrugara zadruge.

Nadležni organ zadruge je dužan da izabere direktora zadruge.

Nadležnost

Član 48.

Direktor:

- 1) zastupa zadrugu;
- 2) organizuje rad i vodi poslovanje zadruge;
- 3) stara se o zakonitosti i odgovara za zakonitost rada zadruge;
- 4) priprema plan rada i program razvoja;
- 5) priprema i podnosi izveštaj o poslovanju;
- 6) priprema i podnosi finansijske izveštaje;
- 7) izvršava odluke skupštine, upravnog odbora i nadzornog odbora i
- 8) obavlja i druge poslove, u skladu sa ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Vršilac dužnosti

Član 49.

Ako direktor zadruge nije izabran, skupština zadruge je dužna da izabere vršioca dužnosti direktora na period koji ne može biti duži od godinu dana.

Razlozi za razrešenje i odgovornost

Član 50.

Direktor može biti razrešen iz razloga koji su propisani zakonom kojim se određuje pravni položaj privrednih društava, odnosno iz razloga određenih zadružnim pravilima.

Direktor je odgovoran, u skladu sa zakonom, za štetu koju prouzrokuje zadruzi.

Ograničenje izbora i zabrana konkurencije

Ograničenje izbora

Član 51.

Za predsjednika i članove upravnog odbora, nadzornog odbora, direktora i predsjednika skupštine, ne može biti birano lice koje je osuđeno za krivično delo protiv privrede, tokom perioda od pet godina računajući od dana pravosnažnosti presude, s tim da se u taj period ne uračunava vreme provedeno na izdržavanju kazne zatvora, kao i lice kome je izrečena mera bezbednosti zabrane obavljanja delatnosti koja predstavlja delatnost zadruga, za vreme dok traje takva zabrana.

Zabrana konkurencije

Član 52.

Predsednik i članovi upravnog odbora, nadzornog odbora i direktor zadruga, predsednik skupštine i zaposleni u zadrugi, ne mogu da budu zadrugari, zaposleni ili lica koja na osnovu ugovora imaju ovlašćenje da upravljaju poslovima druge zadruga iste ili slične delatnosti, odnosno ne mogu imati više od 20% udela u vlasništvu u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu koje obavlja istu ili sličnu delatnost kao zadruga, osim ako su vlasnička prava stekli po osnovu besplatne podele akcija u skladu sa zakonom kojim se uređuje privatizacija.

V. IMOVINA I POSLOVANJE ZADRUGE

Imovina zadruga

Član 53.

Imovinu zadruga čine, pravo svojine na pokretnim i nepokretnim stvarima, novčanim sredstvima, hartijama od vrednosti i druga imovinska prava koje je zadruga stekla poslovanjem ili drugim pravnim poslom i predstavlja imovinu u zadržnoj svojini.

Imovina zadruga obrazuje se iz uloga ili članarine zadrugara, sredstava ostvarenih radom i poslovanjem zadruga i sredstava koje je zadruga stekla na drugi dozvoljen način.

Imovina zadruga je u zadržnoj svojini.

Zadruga upravlja, koristi i raspolaže svojom imovinom, u skladu sa zakonom, ugovorom o osnivanju, odnosno zadržnim pravilima.

U slučaju prodaje nepokretne imovine u zadržnoj svojini, sredstva ostvarena od prodaje te imovine ne mogu se podeliti zadržgarima i zaposlenima, odnosno ne mogu se isplaćivati zadržgarima ili zaposlenima po osnovu članstva u zadrugi, uloga ili po pravima iz radnog odnosa.

Poslovanje zadruga

Član 54.

Zadruga posluje u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime i za račun zadrugara ili u ime i za račun zadrugara, a u skladu sa ugovorom o osnivanju, odnosno zadržnim pravilima.

Zadruga u svom poslovanju koristi imovinu zadruga, a može da koristi rad zadrugara i sredstva u svojini zadrugara i drugih pravnih i fizičkih lica na osnovu posebno zaključenog ugovora, u skladu sa zakonom i zadržnim pravilima.

Zadruga može, u okviru registrovane delatnosti, odnosno delatnosti određene u osnivačkom aktu da obavlja poslove i sa licima koja nisu zadrugari i za njih, na način i u obimu kojim se ne dovode u pitanje zadržni principi i ciljevi njene delatnosti, u skladu sa posebno zaključenim ugovorom i zadržnim pravilima.

Odgovornost za obaveze

Član 55.

Zadruga u pravnom prometu odgovara za svoje obaveze celokupnom svojom imovinom.

Zadrukar odgovara za obaveze zadruge do visine svog uloga.

Zloupotrebe zadruge

Član 56.

Zadrugari odgovaraju prema trećim licima lično, sopstvenom imovinom, za obaveze zadruge ako zloupotrebe zadruge za nezakonite ili prevarne radnje ili ako sa imovinom zadruge raspolazu kao sa sopstvenom imovinom.

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja

Član 57.

Zadruga vodi poslovne knjige, sastavlja i podnosi finansijske izveštaje, na način i pod uslovima koji su propisani zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Revizija finansijskih izveštaja zadruge, vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija.

VI. FONDOVI, RASPODELA DOBITI I POKRIĆE GUBITAKA

Član 58.

Zadruga može da osnuje zadružni fond koji se koristi za investicije ili povećanje obrtnih sredstava zadruge.

Zadruga može da osnuje i rezervni fond iz koga se sredstva koriste za pokriće gubitaka zadruge i isplatu uloga zadrugara, kao i za druge svrhe.

Skupština zadruge odlučuje o visini izdvajanja sredstava u zadružni fond, rezervni fond i druge fondove, kao i o raspolaganju sredstvima fondova.

Raspodela dobiti

Član 59.

O raspodeli godišnje dobiti, odlučuje skupština zadruge po usvajanju finansijskih izveštaja.

Dobit iz stava 1. ovog člana raspoređuje se sledećim redom:

- 1) za pokriće gubitaka prenetih iz ranijih godina;
- 2) za fondove za različite namene, ako su obrazovani;
- 3) za isplatu neto dobiti ili pripisivanje dobiti ulozima zadrugara, osim u slučaju zadruge koje posluju sa članarinom.

Iznos neraspoređene dobiti prenosi se u narednu poslovnu godinu ili se koristi za unapređenje zadruge.

Zadrukar učestvuje u raspodeli dobiti srazmerno veličini svog uloga u zadruzi i vrednosti izvršenog prometa preko zadruge u skladu sa ustanovljenim principima raspodele dobiti uređenim zadružnim pravilima.

Pravo zadrugara na učešće u dobiti postoji samo za vreme trajanja statusa člana zadruge.

Pokriće gubitaka

Član 60.

Gubitak se pokriva iz sredstava neraspoređene dobiti iz ranijih godina.

Ako se gubitak ne može pokriti iz sredstava neraspoređene dobiti iz ranijih godina, pokriva se iz rezervnog fonda ukoliko ga je zadruga obrazovala.

Ako se gubitak ne može pokriti iz sredstava rezervnog fonda i neraspoređene dobiti, pokriva se iz drugih fondova za različite namene ili smanjenjem osnovnog kapitala zadruge, u skladu sa zadružnim pravilima.

VII. PRESTANAK ZADRUGE

Osnovi za prestanak zadruge

Član 61.

Zadruga prestaje da postoji brisanjem iz Registra, po osnovu:

- 1) sprovedenog postupka likvidacije ili prinudne likvidacije u skladu sa zakonom kojim su uređeni ovi postupci;
- 2) sprovedenog postupka stečaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj;
- 3) statusne promene koja ima za posledicu prestanak zadruge.

Likvidacija

Član 62.

Postupak likvidacije zadruge pokreće se odlukom skupštine zadruge.

Odluku iz stava 1. ovog člana, donosi skupština zadruge dvotrećinskom većinom od ukupnog broja glasova svih zadrugara zadruge, o čemu obaveštava zadružni savez čiji je član.

Kada zadruga prestaje u smislu stava 1. ovog člana, skupština zadruge ne može odlučiti o prestanku zadruge, ako se najmanje pet zadrugara, pre donošenja odluke o prestanku zadruge, pisanim putem izjasne da zadruga ne prestaje.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, glasa se javno, na taj način što se svaki zadrugar lično izjašnjava o prestanku zadruge, a za zadrugare koji su glasali za prestanak zadruge, smatra se da su iz nje istupili.

Na imovinu zadruge u zadružnoj svojini koja preostane posle likvidacije shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje stečaj u delu koji se odnosi na postupanje sa viškom deobne mase.

Prinudna likvidacija

Član 63.

Prinudna likvidacija pokreće se:

- 1) na osnovu pravnosnažne odluke suda ili drugog organa;
- 2) ako je protiv zadruge izrečena mera zabrane obavljanja delatnosti, zbog toga što ne ispunjava uslove za obavljanje delatnosti, a u roku određenom u izrečenoj meri ne ispuni te uslove, odnosno ne promeni delatnost, niti otpočne postupak dobrovoljne likvidacije;
- 3) ako se broj zadrugara smanji ispod zakonom propisanog minimuma, a u roku od šest meseci se broj zadrugara ne poveća i Registru se ne prijave novi zadrugari;
- 4) ako se novčani deo osnovnog kapitala smanji ispod propisanog minimuma, a u roku od šest meseci se ne poveća na minimum propisan ovim zakonom;

5) ako nije organizovana u skladu sa ovim zakonom, zadružnim pravilima i principima.

U slučaju iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana registrator koji vodi Registar pokreće postupak prinudne likvidacije po službenoj dužnosti, a po prijemu obaveštenja od organa koji je doneo pravnosnažnu odluku ili obaveštenja od organa koji je izrekao meru zabrane obavljanja delatnosti, da zadruga nije u ostavljenom roku ispunila potrebne uslove.

U slučaju iz stava 1. tačka 5) ovog člana registrator koji vodi Registar pokreće postupak prinudne likvidacije po službenoj dužnosti, a na osnovu obaveštenja nadležnog Revizijskog saveza.

Stečaj

Član 64.

Na postupak stečaja zadruge shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje stečaj.

Statusne promene

Član 65.

Statusna promena zadruge u smislu ovog zakona je pripajanje, spajanje, podela i izdvajanje, o čemu odluku donosi skupština zadruge.

Statusne promene zadruga su dozvoljene ako u njima učestvuju ili iz njih nastaju isključivo zadruge.

Gubitak svojstva pravnog lica

Član 66.

Zadruga gubi svojstvo pravnog lica brisanjem iz Registra.

VIII. SLOŽENA ZADRUGA

Član 67.

Složena zadruga je pravno lice koje predstavlja poseban oblik organizovanja zadruge, koje poslovanjem na zadružnim principima ostvaruje ekonomske, socijalne i kulturne interese i obavlja poslove koje joj ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima prenesu osnivači.

Složenu zadrugu mogu osnovati najmanje dve zadruge.

Predstavljane u organima složene zadruge, osnivači uređuju osnivačkim aktom i zadružnim pravilima u skladu sa ovim zakonom.

Zadruga iz stava 1. ovog člana stiče svojstvo pravnog lica upisom u Registar sa obavezom da u svom poslovnom imenu sadrži reči: „složena zadruga”, naziv i sedište zadruge kao i vrstu zadruge.

Na složene zadruge shodno se primenjuju odredbe ovog zakona, u delu koji se odnosi na osnivanje, poslovanje i registraciju zadruga.

IX. ZADRUŽNI SAVEZ

Član 68.

Zadružni savez je samostalna, interesna, poslovna i stručna organizacija, koju osnivaju zadruge i drugi zadružni savezi radi ostvarivanja, usklađivanja, unapređivanja, poslovnog povezivanja, zaštite i zastupanja zajedničkih interesa zadruga i zadrugara.

Osnivanje

Član 69.

Zadružni savez je pravno lice koje osnivaju zadruge ili drugi zadružni savezi.

Zadružni savezi se osnivaju po vrstama zadruga, odnosno za određenu teritoriju.

Za osnivanje novog zadružnog saveza potrebno je najmanje deset zadruga.

Zadružni savez stiče status pravnog lica upisom u Registar, u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupak registracije privrednih subjekata.

Zadružni savez osniva se na osnivačkoj skupštini usvajanjem pravila zadružnog saveza, zaključenjem ugovora o osnivanju i izborom organa.

Ugovorom o osnivanju uređuju se naročito: uslovi i način osnivanja, zadaci i poslovi saveza, poslovno ime, sedište i sredstva za rad zadružnog saveza.

Poslovi

Član 70.

Poslovi zadružnog saveza su:

- 1) podsticanje zadrugarstva i unapređenja zadružnih načela;
- 2) pružanje stručne i druge pomoći zadrugama i zadrugarima prilikom osnivanja, poslovanja i prestanka zadruge;
- 3) zastupanje interesa zadruga pred državnim organima, organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, nosiocima javnih ovlašćenja i drugim institucijama i organizacijama;
- 4) pokretanje regulatornih inicijativa pred regulatornim telima;
- 5) predstavljanje zadruga u inostranstvu, ostvarivanje saradnje sa zadrugama i zadružnim asocijacijama iz inostranstva;
- 6) poslovi arbitraže;
- 7) poslovi zadružne revizije u skladu sa zakonom;
- 8) organizovanje i podsticanje stručnog usavršavanja, naučno-istraživačkog rada i informativno-izdavačke i marketinške delatnosti od interesa za unapređenje zadrugarstva;
- 9) vođenje evidencije o zadrugama (knjiga zadruga) i zadružne statistike;
- 10) upravljanje imovinom u zadružnoj svojini koja im je predata u skladu sa odredbama kojima se reguliše postupak stečaja, odnosno likvidacije;
- 11) obavljanje informativne i savetodavne funkcije prema članicama;
- 12) obavljanje poslova posredničke i promotivne funkcije za svoje članice;
- 13) drugi poslovi, u skladu sa ovim zakonom i pravilima zadružnog saveza.

Poveravanje poslova

Član 71.

Zadruge mogu da povere zadružnom savezu, čiji su članovi, da u njihovo ime i za njihov račun obavlja određene poslove.

Organi zadružnog saveza

Član 72.

Zadružnim savezom upravljaju članovi, preko svojih predstavnika.

Organi zadružnog saveza su: skupština, upravni odbor, nadzorni odbor i predsednik.

Predsednik zadružnog saveza zastupa zadružni savez.

Skupština zadružnog saveza donosi pravila saveza.

Pravila zadružnog saveza

Član 73.

Pravila zadružnog saveza sadrže, naročito:

- 1) poslovno ime i sedište zadružnog saveza;
- 2) zadatke i poslove zadružnog saveza;
- 3) uslove i način za sticanje i prestanak statusa člana zadružnog saveza;
- 4) prava i obaveze zadruga prema zadružnom savezu i zadružnog saveza prema zadrugi;
- 5) odredbe o sredstvima za rad zadružnog saveza;
- 6) izbor, opoziv i delokrug organa zadružnog saveza, broj članova organa, mandat, kao i način sazivanja i odlučivanja organa;
- 7) zastupanje i predstavljanje zadružnog saveza;
- 8) način obavljanja stručnih i drugih poslova za zadruga;
- 9) odredbe o javnosti rada;
- 10) način obaveštavanja zadruga;
- 11) odredbe o opštim aktima zadružnog saveza i način njihovog donošenja i
- 12) odredbe o drugim pitanjima od značaja za rad zadružnog saveza.

Knjiga zadruga

Član 74.

Zadružni savez vodi knjigu zadruga svojih članova, koja sadrži poslovno ime i sedište zadruga, odnosno zadružnog saveza, matični i poreski identifikacioni broj člana zadružnog saveza, podatke za zadružnu statistiku i druge podatke u skladu sa pravilnikom o vođenju knjige zadruga.

U knjigu zadruga upisuju se statusne promene nad članicama, privremeno ili trajno obustavljanje poslovanja, pokretanje stečajnog postupka i drugi bitni elementi za pravni status članica.

Podaci za knjigu zadrugara dostavljaju se zadružnom savezu u roku od 30 dana od dana upisa u Registar, a podaci za zadružnu statistiku u roku od 30 dana od dana predaje završnog računa za prethodnu godinu.

Zadružni savez je dužan da uredno vodi i trajno čuva knjigu zadruga.

Zadružni savez kod kojeg je izvršen upis podataka u knjigu zadruga dužan je da izda potvrdu o izvršenom upisu.

Zadružni savezi su dužni, da na zahtev državnih organa dostavljaju podatke iz knjiga zadruga zadružnog saveza.

Sredstva za rad zadružnog saveza

Član 75.

Sredstva za rad zadružnog saveza obezbeđuju se u skladu sa ugovorom o osnivanju, odnosno pravilima zadružnog saveza.

X. REGISTRACIJA ZADRUGE I ZADRUŽNIH SAVEZA

Registracija zadruga i zadružnih saveza

Član 76.

U Registar se registruju osnivanje, promene podataka o zadrugama i zadružnim savezima i njihov prestanak.

Registracija zadruga i zadružnih saveza, odnosno registracija podataka i dokumenata propisanih ovim zakonom obavlja se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Zadruga odnosno zadružni savez može da otpočne sa obavljanjem delatnosti od momenta registracije u Registar.

Podaci koji se upisuju u Registar

Član 77.

U Registar se registruju sledeći podaci o zadruzi:

- 1) oznaka vrste zadruge;
- 2) poslovno ime;
- 3) adresa sedišta;
- 4) datum i vreme osnivanja;
- 5) datum i vreme promena;
- 6) matični broj dodeljen od strane Republičkog zavoda za statistiku;
- 7) poresko-identifikacioni broj (PIB);
- 8) šifra i opis pretežne delatnosti;
- 9) brojevi računa u bankama;
- 10) lično ime i jedinstven matični broj zadrugara koji je fizičko lice, odnosno poslovno ime, adresa sedišta i matični broj zadruga koja je pravno lice u slučajevima složene zadruga;
- 11) lično ime i jedinstven matični broj direktora ili vršioca dužnosti direktora;
- 12) lično ime i jedinstven matični broj zastupnika i granice njegovih ovlašćenja;
- 13) podatak o tome da li se zadruga osniva/posluje sa ulozima ili sa članarinama;
- 14) podatke o ulogu svakog pojedinog zadrugara.

U Registar se registruju sledeći podaci o zadruzi, ako postoje:

- 1) lično ime i jedinstven matični broj članova upravnog odbora, odnosno nadzornog odbora;
- 2) podaci o ogranku zadruga;
- 3) adresa za prijem pošte;
- 4) skraćeno poslovno ime;
- 5) poslovno ime na stranom jeziku.

U Registar se registruju i:

- 1) podaci o likvidaciji i stečaju zadruga, u skladu sa zakonom;
- 2) zabeležbe podataka od značaja za pravni promet zadruga.

U Registar se registruju i drugi podaci o zadruzi u skladu sa zakonom.

U Registar se registruju i sve promene podataka o zadruzi sadržanih u Registru.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, zadruge koje posluju sa članarinom u obavezi su da upišu u Registar samo osnivače i promene osnivača, a ne i svih članova zadruge.

Ako se u Registar registruju podaci koji se odnose na strano pravno ili fizičko lice, umesto matičnog broja Registar sadrži, za strano fizičko lice broj njegovog pasoša i državu izdavanja ili broj lične karte za stranca u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi za ulazak, kretanje i boravak stranaca na teritoriji Republike Srbije, a za strano pravno lice državu sedišta, adresu sedišta i broj pod kojim se to pravno lice vodi u matičnom registru.

U Registar se registruju sledeći podaci o zadružnom savezu:

- 1) poslovno ime;
- 2) adresa sedišta;
- 3) datum i vreme osnivanja;
- 4) datum i vreme promena;
- 5) matični broj dodeljen od strane Republičkog zavoda za statistiku;
- 6) poresko-identifikacioni broj (PIB);
- 7) šifra i opis pretežne delatnosti;
- 8) brojevi računa u bankama;
- 9) poslovno ime, sedište i matični broj osnivača odnosno člana zadružnog saveza;
- 10) lično ime i jedinstven matični broj predsednika zadružnog saveza;
- 11) lično ime i jedinstven matični broj članova upravnog odbora;
- 12) lično ime i jedinstven matični broj članova nadzornog odbora;
- 13) zabeležbe podataka od značaja za pravni promet zadružnog saveza;
- 14) prestanak zadružnog saveza.

U Registar se registruju i drugi podaci o zadružnom savezu u skladu sa zakonom.

U Registar se registruju i sve promene podataka o zadružnom savezu sadržanih u Registru.

Ako se u Registar registruju podaci koji se odnose na strano pravno ili fizičko lice, umesto matičnog broja Registar sadrži, za strano fizičko lice broj njegovog pasoša i državu izdavanja ili broj lične karte za stranca u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi za ulazak, kretanje i boravak stranaca na teritoriji Republike Srbije, a za strano pravno lice broj pod kojim se to pravno lice vodi u matičnom registru i država tog registra.

Registracija i objava dokumenata

Član 78.

U Registar se registruju sledeća dokumenta zadruge, odnosno zadružnog saveza:

- 1) osnivački akt;
- 2) izmene osnivačkog akta i prečišćen tekst tog dokumenta nakon svake takve izmene;
- 3) zadružna pravila odnosno pravila zadružnog saveza;
- 4) izmene zadružnih pravila odnosno pravila zadružnog saveza i prečišćen tekst tog dokumenta nakon svake takve izmene;

5) knjigu zadrugara u papirnom ili elektronskom obliku za zadruge koje posluju sa članarinom.

Zadruga je dužna da Registru radi objave, u skladu sa ovim zakonom, dostavi:

- 1) knjigu zadrugara u elektronskom obliku;
- 2) zaključak sa ocenom i obrazloženjem iz konačnog izveštaja zadružnog revizora.

Shodna primena odredbi o registraciji

Član 79.

Odredbe ovog zakona kojima je uređena registracija zadruga, shodno se primenjuju i na složene zadruge.

XI. ZADRUŽNA REVIZIJA

Pojam zadružne revizije

Član 80.

Zadružna revizija je kontrola usklađenosti poslovanja, upravljanja i organizovanja zadruge sa odredbama ovog zakona, zadružnim principima i zadružnim vrednostima.

Pored kontrolne funkcije, zadružna revizija ima preventivnu i instruktivnu funkciju u cilju zaštite interesa zadruga, zadrugara i unapređenja zadrugarstva.

Obveznik zadružne revizije

Član 81.

Obveznik zadružne revizije je zadruga.

Vrste zadružne revizije i obaveznost zadružne revizije

Član 82.

Zadružna revizija je obavezna za sve zadruge i može biti redovna i vanredna.

Redovna zadružna revizija obavlja se na zahtev zadruge, svake dve godine.

Vanredna zadružna revizija obavlja se po potrebi.

Zadruga je dužna da se podvrgne vanrednoj zadružnoj reviziji iz stava 3. ovog člana, na zahtev: bilo kog organa zadruge, najmanje 50 zadrugara, odnosno najmanje 30% zadrugara, ako zadružnim pravilima nije određen veći broj zadrugara, zadružnog saveza čiji je član, nadležnih ministarstava i poverilaca zadruge.

Revizijski savez

Član 83.

Zadružnu reviziju obavlja zadružni savez (u daljem tekstu: Revizijski savez), koji poseduje dozvolu izdatu od strane ministarstva nadležnog za poslove zadruga (u daljem tekstu: Ministarstvo), a u skladu sa odredbama ovog zakona.

Uslovi za zadružni savez

Član 84.

Zadružnu reviziju može da obavlja organizaciono i tehnički adekvatno opremljen zadružni savez, koji ispunjava sledeće uslove:

- 1) da je osnovan i registrovan u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 2) da koristi odgovarajući poslovni prostor i druga sredstva za efikasno obavljanje zadružne revizije;

3) da ima ugovor o radu ili je angažovao po drugom osnovu najmanje dva lica, od kojih je najmanje jedno lice visoke stručne spreme koje ispunjava uslove za obavljanje zadružne revizije.

Uslovi za revizora

Član 85.

Da bi lice iz člana 84. stav 1. tačka 3) ovog zakona (u daljem tekstu: zadružni revizor) moglo da obavlja poslove zadružne revizije mora da ispunjava sledeće uslove:

1) da ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine;

2) da ima najmanje tri godine praktičnog radnog iskustva u oblasti zadrugarstva na poslovima sa visokom stručnom spremom;

3) da poseduje potvrdu nadležnog zadružnog saveza da ispunjava uslove u pogledu stručnosti za obavljanje poslova zadružne revizije;

4) da nije osuđivan za krivična dela koja ga čine nedostojnim za obavljanje ovih poslova.

Dozvola za obavljanje zadružne revizije

Član 86.

Zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje zadružne revizije zadružni savez podnosi Ministarstvu.

Uz zahtev zadružni savez podnosi:

- 1) dokaze o ispunjenosti uslova iz čl. 84. i 85. ovog zakona;
- 2) opšti akt o obavljanju zadružne revizije.

Opštim aktom o obavljanju zadružne revizije iz stava 2. tačka 2) ovog člana, definiše se: dostavljanje poziva zadrugama da pristupe reviziji, zaključivanje ugovora o obavljanju zadružne revizije, postupak obavljanja zadružne revizije, predmet zadružne revizije, sadržina izveštaja o zadružnoj reviziji, definisanje naloga zadružnog revizora za ispravljanje utvrđenih nepravilnosti, definisanje zaključka i ocene zadružnog revizora, postupanje sa dokumentacijom u vezi sa zadružnom revizijom i čuvanjem poslovne tajne i druga pitanja od značaja za obavljanje zadružne revizije.

Ministarstvo može da zahteva i drugu dokumentaciju na osnovu koje je moguće utvrditi da li je zadružni savez organizaciono i tehnički opremljen za obavljanje zadružne revizije.

Član 87.

Na osnovu zahteva zadružnog saveza iz člana 86. ovog zakona, Ministarstvo donosi rešenje kojim se izdaje dozvola za obavljanje zadružne revizije ili se zahtev za izdavanje dozvole odbija.

Dozvola za obavljanje zadružne revizije može se oduzeti rešenjem Ministarstva, ukoliko zadružni savez ne ispunjava uslove za obavljanje zadružne revizije propisane ovim zakonom.

Protiv rešenja iz st. 1. i 2. ovog člana, ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor u skladu sa zakonom.

Ugovor o obavljanju zadružne revizije

Član 88.

Ugovorom o obavljanju poslova zadružne revizije, uređuju se međusobna prava i obaveze Revizijskog saveza i zadruge.

Ugovor iz stava 1. ovog člana mora biti zaključen u pisanom obliku.

Pored elemenata propisanih zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, ugovor iz stava 1. ovog člana mora da sadrži i:

- 1) naziv i sedište Revizijskog saveza i lično ime zadružnog revizora;
- 2) vremenski period u kome će se obaviti zadružna revizija i vrstu zadružne revizije koja se obavlja;
- 3) ukupnu cenu za uslugu obavljanja zadružne revizije koja ne može biti veća od iznosa polovine mesečne minimalne zarade na teritoriji Republike Srbije u trenutku zaključenja ugovora;
- 4) odredbu koja se odnosi na obavezu zadružnog revizora i Revizijskog saveza da čuvaju kao poverljive sve podatke, činjenice i okolnosti do kojih su došli tokom obavljanja zadružne revizije.

Revizijski savez ne može ugovorene poslove zadružne revizije da ustupa drugim revizijskim savezima.

Član 89.

Zadružna revizija se može obavljati u prostorijama zadruge, odnosno u prostorijama Revizijskog saveza.

Obaveze zadruge, zadružnog revizora i Revizijskog saveza u postupku zadružne revizije

Član 90.

Zadruga je dužna da zadružnom revizoru stavi na raspolaganje potrebna dokumenta i pruži informacije i objašnjenja koja su po oceni zadružnog revizora neophodni za obavljanje zadružne revizije i sačinjavanje izveštaja o obavljenoj zadružnoj reviziji.

Zadruga je dužna da zadružnom revizoru omogući da učestvuje u radu sednice skupštine i drugih organa zadruge, davanjem odgovora i mišljenja o svim pitanjima koja su predmet zadružne revizije.

Član 91.

Zadružni revizor ne može da obavlja reviziju u zadrugi u kojoj je zadrugar ili je u njoj zaposlen.

Član 92.

Zadružni revizor je dužan da sastavi pisani izveštaj o obavljenoj zadružnoj reviziji koji sadrži ocenu da li zadruga posluje u skladu sa odredbama ovog zakonom, zadružnim principima i vrednostima, sa obrazloženjem.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana sadrži i:

- opšte podatke o zadrugi koja je predmet zadružne revizije;
- lično ime zadružnog revizora koji je obavio reviziju i lična imena lica koja su prisustvovala reviziji, vreme i mesto vršenja zadružne revizije;
- podatke o vrsti revizije;
- uočene nepravilnosti u radu zadruge, sa obrazloženjem;
- nepravilnosti koje su otklonjene u toku zadružne revizije;

- nepravilnosti koje treba otkloniti i rokove;
- mere, uputstva i instrukcije koje je revizor davao u toku zadružne revizije;
- datum sačinjavanja izveštaja o zadružnoj reviziji;
- uputstvo o pravnom leku.

Zadružni revizor je dužan da na zahtev zadruga pruži dodatna objašnjenja u vezi sa predmetom izveštaja.

Član 93.

Izveštaj iz člana 92. ovog zakona, sa ocenom i obrazloženjem, zadružni revizor je dužan da dostavi u roku od 15 dana od dana obavljene zadružne revizije, zadruzi koja je podvrgnuta zadružnoj reviziji, zadružnom savezu čiji je član i Revizijskom savezu.

Član 94.

Direktor zadruga koja je bila predmet zadružne revizije, dužan je da u roku od 15 dana od dana dostavljanja izveštaja o zadružnoj reviziji, upozna članove upravnog i nadzornog odbora zadruga, odnosno skupštinu zadruga u onim slučajevima kada zadruga nemaju upravni i nadzorni odbor, sa sadržajem izveštaja o zadružnoj reviziji.

Član 95.

Zadruga može Revizijskom savezu dostaviti prigovor na izveštaj o obavljenoj zadružnoj reviziji iz člana 92. ovog zakona, u roku od 20 dana od dana prijema izveštaja.

O prigovoru zadruga odlučuje upravni odbor Revizijskog saveza u roku od 15 dana.

Ako upravni odbor Revizijskog saveza usvoji prigovor zadruga, zadružni revizor je dužan da izveštaj ispravi i dostavi zadruzi u roku od sedam dana.

Izveštaj o obavljenoj zadružnoj reviziji postaje konačan: danom isteka roka za dostavljanje prigovora, danom kada zadruga primi odgovor upravnog odbora Revizijskog saveza o odbijanju prigovora, kao i danom kada zadruga primi ispravljen izveštaj o zadružnoj reviziji iz stava 3. ovog člana.

Zadruga je dužna da zaključak iz konačnog izveštaja zadružnog revizora iz stava 4. ovog člana sa ocenom i obrazloženjem dostavi Registru radi objavljivanja.

Član 96.

Zadruga je dužna da, u roku od 60 dana od dana kada je izveštaj o obavljenoj reviziji postao konačan postupi po nalazima i mišljenju iz izveštaja i da o tome obavesti zadružnog revizora, zadružni savez čiji je član i Revizijski savez.

Član 97.

Na redovnoj godišnjoj skupštini zadruga, direktor zadruga je dužan da predstavi konačan izveštaj o obavljenoj zadružnoj reviziji i postupke preduzete za otklanjanje eventualnih uočenih nepravilnosti konstatovanih u izveštaju zadružnog revizora.

Član 98.

Ukoliko zadružni revizor oceni da je učinjeno krivično delo, privredni prestup ili prekršaj, dužan je da o tome obavesti upravni odbor Revizijskog saveza koji, na osnovu konačnog izveštaja zadružnog revizora, odlučuje o podnošenju prijave nadležnom organu, odnosno o zahtevu za pokretanje postupka.

Po dobijanju konačnog izveštaja zadružnog revizora o obavljenoj zadružnoj reviziji i obaveštenja zadruga o postupanju po nalazima i mišljenjima iz izveštaja zadružnog revizora, upravni odbor Revizijskog saveza donosi odluku o eventualnom pokretanju postupka likvidacije zadruga u skladu sa članom 63. ovog zakona, o čemu je dužan da obavesti Ministarstvo.

Troškovi zadružne revizije

Član 99.

Troškove redovne zadružne revizije snosi zadruga.

Ukoliko se u izveštaju o obavljenoj vanrednoj zadružnoj reviziji ustanovi da je zahtev za vanrednom revizijom bio osnovan na osnovu utvrđenih nepravilnosti, konačne troškove vanredne revizije snosi zadruga, a ukoliko u vanrednoj reviziji nisu utvrđene nepravilnosti, troškove snose lica koja su tražila vanrednu reviziju, odnosno ova lica su dužna da refundiraju zadrugi troškove vanredne zadružne revizije, koje je zadruga platila pre obavljanja vanredne zadružne revizije.

Obaveze Revizijskog saveza prema Ministarstvu

Član 100.

Revizijski savez je dužan da do 31. januara tekuće godine, Ministarstvu dostavi izveštaj o obavljanju poslova zadružne revizije za prethodnu godinu koji sadrži:

- 1) spisak podnetih zahteva zadruga za obavljanje redovne i vanredne zadružne revizije;
- 2) spisak obavljenih redovnih i vanrednih zadružnih revizija;
- 3) dokaze kojim se potvrđuje da Revizijski savez i revizor i dalje ispunjavaju uslove iz čl. 84. i 85. ovog zakona, za obavljanje poslova zadružne revizije;
- 4) spisak zadruga koje nisu postupile po nalogu revizora i revizijskog saveza;
- 5) spisak zadruga za koje je podneta prijava nadležnom organu za krivično delo, privredni prestup ili prekršaj;
- 6) druge informacije od značaja za rad Revizijskog saveza.

Član 101.

Ministarstvo za poslove zadruga vrši nadzor nad sprovođenjem zadružne revizije.

HII. KAZNE NE ODREDBE

Privredni prestup

Član 102.

Novčanom kaznom od 50.000 do 3.000.000 dinara, kazniće se za privredni prestup zadruga, odnosno zadružni savez, ako obavlja delatnost bez upisa u Registar (član 5.).

Za radnje iz stava 1. ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u zadrugi, odnosno zadružnom savezu, novčanom kaznom od 20.000 do 200.000 dinara.

Novčanom kaznom od 100.000 do 3.000.000 dinara, kazniće se za privredni prestup zadruga:

- 1) ako nema izabranog direktora (član 47.);
- 2) ako nema izabranog vršioca dužnosti direktora (član 49.);
- 3) ako raspolaže imovinom u zadružnoj svojini suprotno odredbama člana 53. ovog zakona;
- 4) ako se svojom krivicom ne podvrgne redovnoj ili vanrednoj zadružnoj reviziji (član 82.).

Za radnje iz stava 3. tačka 3) ovog člana, kazniće se odgovorno lice u zadrugi novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara.

Za radnje iz stava 3. tač. 1), 2) i 4) ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u zadruzi, novčanom kaznom od 20.000 do 200.000 dinara.

Prekršaji

Član 103.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj zadruga:

- 1) ako u poslovnom imenu ne sadrži oznaku „zadruga”, kao i oznaku vrste zadruge, ime i sedište zadruge (član 7.);
- 2) ako ne vodi, ne drži u sedištu zadruge ili ne čuva knjigu zadrugara (član 32);
- 3) ako Registru ne prijavi podatke odnosno dokumente koje je po ovom zakonu dužna da registruje, odnosno objavi (čl. 77. i 78.);
- 4) ako revizoru ne stavi na raspolaganje isprave i dokumentaciju i ne pruži druge informacije neophodne za obavljanje revizije i sastavljanje izveštaja o izvršenoj reviziji (član 90);
- 5) ako u roku od 60 dana od dana kada je izveštaj o obavljenoj reviziji postao konačan, ne postupi po nalazima i mišljenju iz izveštaja i o tome ne obavesti zadružnog revizora, zadružni savez čiji je član i Revizijski savez (član 96.).

Za radnje iz stava 1. ovog člana, kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u zadruzi, novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara.

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj drugo pravno lice, ako u poslovnom imenu koristi reč: „zadruga” (član 7.).

Za radnje iz stava 3. ovog člana, kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara.

Član 104.

Novčanom kaznom od 200.000 do 1.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj Revizijski savez:

- 1) koji do 31. januara tekuće godine, ne dostavi Ministarstvu izveštaj o obavljanju poslova zadružne revizije za prethodnu godinu (član 100.);
- 2) ako ne dostavi Ministarstvu odluku o pokretanju postupka likvidacije (član 98.).

Za radnje iz stava 1. ovog člana, kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u Revizijskom savezu, novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara.

Novčanom kaznom iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj zadružni savez ako ne vodi, ne drži u sedištu saveza ili ne čuva knjigu zadruga (član 74.).

Za radnje iz stava 3. ovog člana, kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u zadružnom savezu, novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara.

Član 105.

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj zadružni revizor:

- 1) ako na zahtev zadruge ne pruži dodatna objašnjenja zadruzi u vezi sa predmetom svog izveštaja (član 92.);
- 2) ako ne sastavi i ne dostavi u roku pisani izveštaj o obavljenoj reviziji zadruzi koja je podvrgnuta zadružnoj reviziji, zadružnom savezu čiji je član i Revizijskom savezu (član 93.).

HIIL. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Postojeće zadruge i zadružni savezi

Član 106.

Danom stupanja na snagu ovog zakona, postojeće zadruge i zadružni savezi nastavljaju da rade, na način i pod uslovima pod kojima su upisani u Registar.

Postojeće zadruge i zadružni savezi dužni su da usklade svoju organizaciju, poslovanje i opšte akte s odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postojeće zadruge i zadružni savezi dužni su da promene izvršene u postupku usklađivanja, a koje su predmet registracije, prijave Registru u roku od 15 dana od dana njihovog nastanka.

Registrator koji vodi registar privrednih subjekata će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona po službenoj dužnosti i bez donošenja posebnog akta, izvršiti brisanje registrovanih podataka kod zadruga koje u registru imaju upisan podatak o imovini zadruga koja ne predstavlja ulog zadrugara.

Započeti postupci

Član 107.

Postupci za vraćanje imovine zadruga, odnosno zadružnog saveza, koji su započeti u skladu sa Zakonom o zadrugama („Službeni list SFRJ”, broj 3/90 i „Službeni list SRJ”, broj 24/94-dr. zakon), Zakonom o zadrugama („Službeni list SRJ”, br. 41/96 i 12/98 i „Službeni glasnik RS”, br. 101/05-dr.zakon i 34/06) i Zakonom o načinu i uslovima vraćanja imovine stečene radom i poslovanjem zadruga i zadrugara posle 1. jula 1953. godine („Službeni glasnik SRS”, broj 46/90), po zahtevu zadruga, odnosno zadružnog saveza do stupanja na snagu ovog zakona, a koji nisu pravosnažno okončani, okončaće se po odredbama navedenih zakona.

Pravosnažni akt o vraćanju imovine ili sporazum o povraćaju zadružne imovine, koji su doneti u postupku iz stava 1. ovog člana, predstavljaju osnov za upis zadružne svojine na toj imovini u korist zadruga, odnosno zadružnog saveza, u javni registar o nepokretnostima i pravima na njima.

Ukoliko je predmet sporazuma iz stava 2. ovog člana, poljoprivredno zemljište, za upis zadružne svojine na predmetnom zemljištu primenjuje se odredba člana 108. ovog zakona.

Upis zadružne svojine na nepokretnostima u društvenoj svojini

Član 108.

Na poljoprivrednom zemljištu na kome je izrađen i potvrđen popis zemljišta u društvenoj svojini, odnosno državnoj svojini, u skladu sa Zakonom o pretvaranju društvene svojine na poljoprivrednom zemljištu u druge oblike svojine („Službeni glasnik RS”, br. 49/92, 54/96 i 62/06-dr. zakon), i koje je, na osnovu određenih isprava upisano kao društvena svojina u javni registar o nepokretnostima i pravima na njima, na zahtev zadruga, koja je upisana kao imalac prava na tom zemljištu, upisaće se zadružna svojina, bez ponovne ocene isprava o sticanju od strane nadležnog organa za upis prava na nepokretnostima.

Rešenje o upisu zadružne svojine iz stava 1. ovog člana, nadležni organ za upis prava na nepokretnostima, donosi u roku od 60 dana od dana podnošenja zahteva iz stava 1. ovog člana.

Na poljoprivrednom zemljištu koje je upisano kao društvena svojina u javni registar o nepokretnostima i pravima na njima, na zahtev zadruga koja je upisana kao imalac prava na tom zemljištu koje je kupila ili stekla drugim teretno pravnim poslom i za koje zadruga poseduje dokaz o sticanju, a na kome nije izrađen i potvrđen popis zemljišta u društvenoj svojini,

odnosno državnoj svojini u skladu sa Zakonom o pretvaranju društvene svojine na poljoprivrednom zemljištu u druge oblike svojine, u javni registar o nepokretnostima i pravima na njima, upisaće se zadružna svojina, na osnovu ocene isprava o sticanju od strane nadležnog organa za upis prava na nepokretnostima. Ukoliko nadležni organ za upis prava na nepokretnostima, u zbirci isprava ne poseduje isprave po osnovu kojih se utvrđuje da je poljoprivredno zemljište zadruga stekla teretnim pravnim poslom, zadruga je u obavezi da po aktu nadležnog organa, te isprave dostavi.

Član 109.

Na nepokretnostima koje su na dan stupanja na snagu ovog zakona upisane kao društvena ili javna svojina, u javni registar o nepokretnostima i pravima na njima, a za koju zadruga, odnosno zadružni savez poseduju verodostojnu ispravu u smislu pravnosnažne odluke organa državne uprave, suda ili sporazum o povraćaju imovine, kojima je utvrđena zadružna svojina u korist zadruga, odnosno zadružnog saveza, nadležni organ za upis prava na nepokretnostima, upisaće na zahtev zadruga, odnosno zadružnog saveza, zadružnu svojinu.

Ukoliko nadležni organ za upis prava na nepokretnostima, u zbirci isprava ne poseduje isprave po osnovu kojih je utvrđena zadružna svojina na nepokretnosti iz stava 1. ovog člana, zadruga je u obavezi da po aktu nadležnog organa, te isprave dostavi.

Član 110.

Na objektima koji su na dan stupanja na snagu ovog zakona u javnom registru o nepokretnostima i pravima na njima upisani kao društvena ili javna svojina, a na kojima je kao imalac prava upisana zadruga, odnosno zadružni savez, na zahtev zadruga, odnosno zadružnog saveza, nadležni organ za upis prava na nepokretnostima, upisaće zadružnu svojinu, ukoliko je upotrebnost dozvola za te objekte izdata na ime upisane zadruga, odnosno zadružnog saveza kao investitora.

Ukoliko nadležni organ za upis prava na nepokretnostima u zbirci isprava ne poseduje upotrebnu dozvolu za predmetne objekte, zadruga je u obavezi da po aktu nadležnog organa, te isprave dostavi.

Na objektima na kojima je na dan stupanja na snagu ovog zakona, u javni registar o nepokretnostima i pravima na njima upisana društvena ili javna svojina, a na kojima je kao imalac prava upisana zadruga, odnosno zadružni savez, na zahtev upisane zadruga, odnosno zadružnog saveza, nadležni organ za upis prava na nepokretnostima upisaće zadružnu svojinu, i to:

- 1) na objektima u gradovima, odnosno naseljima gradskog karaktera izgrađenim do 3. juna 1948. godine, kada je stupila na snagu Osnovna uredba o građenju („Službeni list FNRJ”, broj 46/48);
- 2) na stambenim zgradama koje su izgrađene na selu do 21. marta 1961. godine, kada je stupio na snagu Zakon o uslovima za izgradnju stambenih zgrada na selu („Službeni glasnik NRS”, broj 7/61) ili do stupanja na snagu propisa o uslovima za izgradnju stambenih zgrada, ukoliko su ih opštinski narodni odbori doneli u roku propisanim tim zakonom;
- 3) na ostalim vrstama objekata koji su izgrađeni na selu do 8. jula 1973. godine, kad je stupio na snagu Zakon o izgradnji investicionih objekata („Službeni glasnik SRS”, broj 25/73), odnosno do stupanja na snagu opštinske, odnosno gradske odluke ukoliko je ista doneta u roku propisanim tim zakonom.

Postupak i isprava za upis zadružne svojine

Član 111.

Zadruga, odnosno zadružni savez, dužna je da u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona podnese nadležnom organu za upis prava na nepokretnostima, zahtev za upis zadružne svojine na objektima i zemljištu, koji su na dan stupanja na snagu ovog

zakona upisani kao društvena svojina ili javna svojina, u javni registar o nepokretnostima i pravima na njima, a na kojima u skladu sa čl. 108, 109. i 110. ovog zakona, određeno pravo polažu zadruga ili zadružni savezi.

Zadruga, odnosno zadružni savez, koja vodi upravni ili sudski postupak uključujući postupke po vanrednim pravnim lekovima, u vezi sa vraćanjem imovine zadruga u skladu sa članom 107. ovog zakona, dužna je da u roku od tri godine od dana pravnosnažnog okončanja postupka, podnese zahtev za upis zadružne svojine za imovinu nad kojom je utvrđeno pravo vlasništva zadruga, odnosno pravo zadruga na povraćaj imovine.

Protekom roka iz st. 1. i 2. ovog člana, na imovini koja je upisana kao društvena svojina na kojoj je imalac prava zadruga, a za koju nije podnet zahtev za upis prava zadružne svojine ili je taj zahtev pravnosnažno odbijen u postupku dokazivanja zadružne svojine, nadležni organ za upis prava na nepokretnostima, izvršiće, po službenoj dužnosti, na toj nepokretnosti upis prava javne svojine Republike Srbije.

Član 112.

Rešenje o upisu zadružne svojine iz čl. 108, 109. i 110. ovog zakona, nadležni organ za upis prava na nepokretnostima, dostavlja zadruzi i nadležnom državnom pravobranilaštvu.

Postupci privatizacije

Član 113.

Na prevođenje društvenog kapitala u zadrugama u druge oblike svojine ne primenjuju se propisi o privatizaciji, te se danom stupanja na snagu ovog zakona obustavljaju postupci privatizacije pokrenuti u zadrugama u ranijem periodu.

Ništavost raspolaganja

Član 114.

Zadruga koja je imalac prava na imovini koja je upisana, u javni registar o nepokretnostima i pravima na njima, kao društvena svojina, do upisa zadružne svojine, odnosno javne svojine, na predmetnoj imovini po odredbama ovog zakona, ne može da donosi odluke o raspolaganju tom imovinom.

Odluke donete suprotno stavu 1. ovog člana, ništave su.

Prestanak važenja ranijih zakona

Član 115.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o zadrugama („Službeni list SRJ”, br. 41/96 i 12/98 i „Službeni glasnik RS”, br. 101/05-dr. zakon i 34/06) i Zakon o zadrugama („Službeni glasnik SRS”, broj 57/89 i „Službeni glasnik RS”, br. 46/95 i 101/05-dr. zakon).

Stupanje na snagu

Član 116.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.